

13

a jeho revitalizace očima krajinářské architektky

TEXT: JITKA TREVISAN

Ke vzniku či obnově kvality městského prostoru patří v první řadě osvědčený investor. Město Pardubice se příkladně dlouhodobě snaží vypracovat, obnovit a doplnit systém ploch zeleně a veřejných prostranství města. Dokonce jako snad jediné město kromě Prahy má vypracovaný vlastní dokument Strategie zkvalitnění veřejných prostranství města Pardubic, k nalezení na webu města. Park Na Špici je součástí integrovaného plánu rozvoje města „Přitažlivé město“. Tato dlouhodobá a „neviditelná“ práce je následování hodná a zajisté i základním kamenem úspěšnosti a získání různých ocenění.

Jednoznačně čitelná kvalita celkového architektonického návrhu Parku Na Špici vychází jistě i ze správného rozhodnutí města, jehož základem byla soutěž o tzv. scénář parku. Obdivuhodné je také minimální časové zvládnutí zpracování dokumentace a provedení stavby z dotací.

Pro funkčnost a dlouhodobý rozvoj, a tedy i udržení kvality návrhu a možnost užívání parku dle jeho původního účelu je (u parků obzvláště) zcela zásadní jeho péče. A to od prvního dne. Městská část I, tedy odbor majetku a správních činností, o všechny parky na svém území pečuje koncepčně a na nejvyšší odborné úrovni. I pro Park Na Špici ihned po jeho dokončení nechala zhotovit plán péče. A tolik diskutovaná potřeba funkce správce parku! Je tu a funguje, jak má, a to je na parku jednoznačně vidět. Může být otevřeno 24 hodin denně a pobýt či projít se můžete beze strachu... Infosystém se nevnucuje a poskytne mnoho nadstandardních

podnětů hlavně k pozorování okolí. I toto vše pro úspěch a dlouhodobé fungování (tedy potvrzení kvalitní architektury) parků je zcela klíčové, bohužel však u mnoha městských parků u nás podceňované a nadále vzácné.

Jak název místa Na Špici napovídá, nachází se na soutoku. Místo u vody – veřejně přístupné prostranství – je pro každé město obrovským přínosem. V Pardubicích navíc přímo navazuje na historické centrum. Rozhodnutí města spojit je novým mostkem bylo pro změnu užívání trochu zapomenutého místa zcela klíčové. Ze špatně přístupného koutu se během neuvěřitelných pouhých pár let stalo pulzující a velmi oblíbené místo hlavně aktivní rekreace. Nakolik zvládnou přírodní hodnoty (včetně chráněných druhů) držet krok či se na tuto zásadní změnu v provozu adaptovat je otázkou...

Návštěvník vnímá, že park je navrhován odborníkem, architektem jako celek, s konceptem a rukopisem. S novou budovou i s novým těžištěm, s důrazem na funkčnost a novou náplň, jakož i kultivovaným, moderním, avšak ne sebestředným návrhem objektu v srdci parku u vodní plochy Čičáku, bývalého slepého ramene Labe. Budova evokuje rybárnu, v sobě zahrnuje nejen dnes již samozřejmé technické a hygienické zázemí, ale i krytou možnost společenských či rodinných posezení, vybízí k pozorování okolní přírody. Pro aktivní odpočinek nabízí park snad všechny dnes očekávané nabídky, pro klidný pobyt je koutek – nebo

vhodnou hodinu – potřeba asi trochu hledat...

Molo do proudící vody řeky – zcela jedinečný úkaz v „českých vodách“ i nově navrhovaných či proměňovaných veřejných prostor – jednak vybízí návštěvníky k odvaze vstoupit v centru města do tekoucí řeky, ale je hlavně pozitivním příkladem jak pro architektky, tak i jiné správy povodí, že když se chce, tak se na břehu i českých řek v obdobích „mezi povodněmi“ může žít běžný a krásný život u vody... Doufám, že obliba mola (které se v poměru měřítkově k velkému Labi zdá až křehké) vzroste natolik, že jich vznikne podél parku více, aby klidně unesly třídu gymnazistů.

Dětské hřiště s autorskými prvky a vedle sportoviště, a to uprostřed parku, přináší míchání různých skupin. A venkovní posilovna se díky obrovskému zájmu již bude muset o další prvky doplňovat.

I mobiliář a osvětlení jsou většinou autorské prvky. Rozmístění laviček vždy pouze po jednom a bez opěradel neuspokojí různorodost potřeb a možností využití. A koše pro psy nesmí dnes v parku chybět.

Identita „nového“ místa je pro život v parku podstatná. Park má své jméno, logo, i svůj web! Pod hesly „Zóna klidu a relaxace v centru Pardubic“ a „Nový multifunkční park blízko centra Pardubic“ vycítíme, kdo je hlavní cílovou skupinou. Bohužel na webu zde zainteresovaný návštěvník nenajde informace o vzniku parku (tedy proces) či autorech projektu, ale ani o návrhu z hlediska vegetace.

13 Výdech grilu a stoličky byly navrženy přímo pro projekt revitalizace.

14 Ojekt z dílny malíře a sochaře Michala Novotného.

15 Jedno ze dvou schodišť umožňující přístup k řece.

Místo má obrovský potenciál i z pohledu krajinářské architektury. Je to PARK, tedy místo definované hlavně vegetací. V celkovém návrhu však vegetační složce, coby zcela integrální části parků vůbec a městských parků obzvláště, bohužel nebyla věnována náležitá pozornost. Jak již bylo zmíněno v hodnocení soutěže Park roku 2017 (szuz.cz), bohužel trpí očividnou nevyvážeností v kvalitě návrhu oproti architektonicko-urbanistické části. V týmu chyběl kvalitní krajinářský architekt, který by podtrhl charakter místa, vypracoval a nové funkci podmínkám místa přizpůsobil odpovídající koncept, navrhl stanovité a místopisně odpovídající sortiment a i zvládl odborný dozor nad kvalitou realizovaných výsadeb. Ano, v poměru k celkové investici je (bohužel skoro vždy) suma vyhrazená pro práce s vegetací

14

oproti pracím stavebním či sítím v naprostém nepoměru, a ano, výsledky této práce jsou viditelné až po letech, a snad i proto se jí nevěnuje (i politicky) nadále náležitá pozornost. Pro dlouhodobou životnost a kvalitní fungování každého městského parku je však od začátku koncepčně dlouhodobě promyšlená a udržovatelná (nejen po dobu dotace udržitelná) vegetace naprosto zásadní a životně důležitá.

Na synergetickou spolupráci mezi architekty a krajinářskými architekty pro živoucí a udržitelná města a spokojené občany se nejen do příštího roku těší Jitka Trevisan (a kolegyně a kolegové).

Autorka je krajinářská architektka.

15